СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 30. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 12-го лютого 1946. No. 30. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, February 12, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ВАЖНІШІ СТРАЙКИ НА ВИКІНЧЕННЮ, ПУБЛИКА ЖДЕ РІШЕННЯ

Високі урядовці у Вашингтоні твердять, що кожної хвилини може появитися оповістка президента Трумана про наладнання спору між робітниками й підприємцями в продукції сталі. Для цієї цілі має прийти зміна на деяких урядових становищах. Так Честер Бавлес має бути іменований головою Бюра Економічної Стабілізації і він буде міг підвищити ціну сталі на яких пять долярів від тони. Після такого проголошення прийде оповістка про наладнання страйку між підприємцями й робітниками в сталевому промислі.

З Дітройту наспіли вісти, що кожної хвилини треба надіятися оповістки про покінчення страйку автомобілевих робітників у підприємстві Дженерал Моторс на підставі підвишки платні по 18½ цента на годину. Таку саму підвишку дістали члени юнії, що працюють в продукції електричних приладів у Дженерал Моторс, але предсідник юнії автомобілевих робітників Р. П. Тамес негодує на цю угоду тому, що ця юнія не радилася його юнії перед заключенням угоди

Страйкове положення в Ню Йорку.

Страйк елекромеханіків у підприємстві Вестерн Юніон Телеграф Компані остаточно покінчився після пятьох тижнів і робітники вертаються до праці в понеділок 11. лютого. → Робітники, які застановили працю на тяглових лодках, перевели в пятницю 8. лютого голосування і рішили не вертатися до праці, хоч федеральний уряд перебрав на себе рух на лодках і настановив вояків для оперування. Після того провідники юнії і підприємців зійшлися на наради, щоб передумати свої пляни. Обі сторони погодилися на мирове посередництво в наладнанню спору над підвишкою платні. Цей страйк є найбільше докучливий, бо внаслідок застанови руху тяглових лодок дуже змаліла достава топлива й харчів.

ПЕРЕВОЗОВИЙ СТРАЙК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Яких 10,000 робітників, Філядельфія Транспортейшен Компані вийшли на страйк у півночі в понеділок 11. лютого, внаслідок чого устав рух на підземних залізницях, на трамваях і на омнібусах. Посередник федерального уряду пробував наладнати спір між робітниками й підприємством але йому не вдалося. Юнія домагається підвишки 25 ц. на годину.

НОВІ АМЕРИКАНСЬКІ КАРДИНАЛИ ВИЇХАЛИ ДО РИМУ.

Ново іменований кардинал, нюйорський архиєпископ Френсис Дж. Спелман, виїхав літаком до Риму в понеділок 11. лютого з летунського майдану Ля Ґвардія під Ню Йорком. З ним разом поїхав китайський архиєпископ Тамес Тієн, який затримався в Ню Йорку по дорозі. Третій достойник в цьому самому літаку це архиєпископ Ґленон із Сейнт Луїс, теж іменований кардиналом. Окремо виїхали в подорож два інші назначені кардинали, а це архиєпископ Сеймюел А. Стрич із Шікаґа і архиєпископ Едвард Муні з Дітройту. Кардинал Спелман відвідає по дорозі Ірляндію, звідки походять його батьки.

ПОКІНЧИЛИ ОБСТРУКЦІЮ В СЕНАТІ.

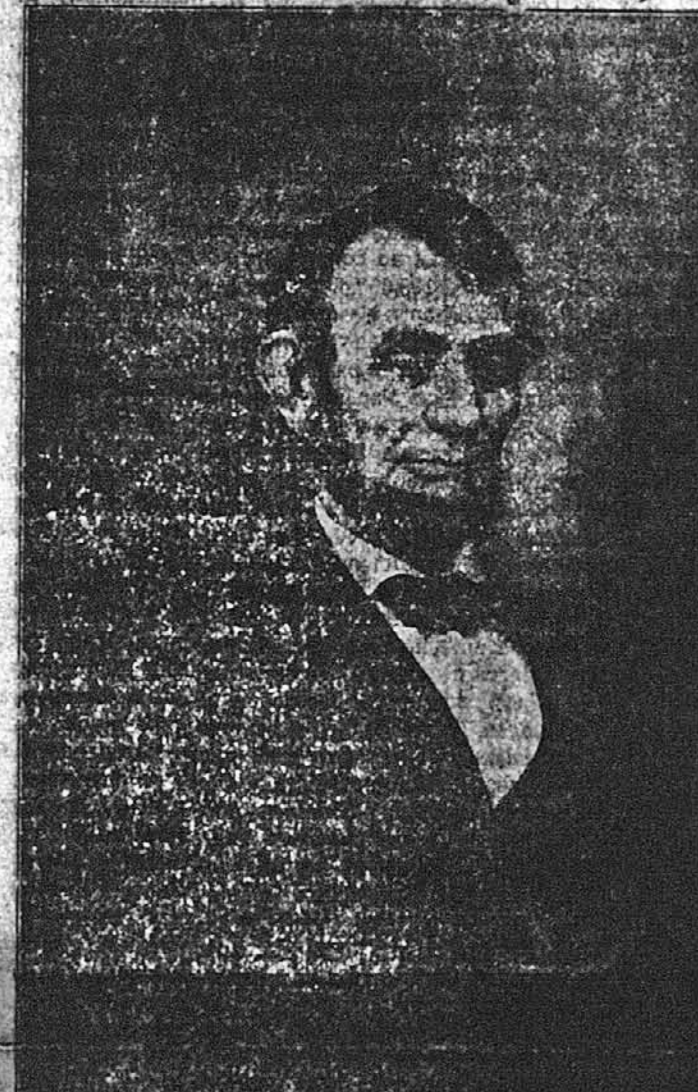
В суботу 9 лютого стримали несподівано обструкцію („филибостер") ті сенатори, які від 17 січня виголошували довгі промови проти законопроекту про безсторонність при приниманню робітників. Внаслідок обструкції стриманий, був цілий законодатний плян, пропонований президентом Труманом. Обструкція впала тому, що перепав внесок, для замкнення дискусії, отже, сенатори булиб дальше виголошували промови безконечно. Та після голосування внескодавець сенатор Чейвез з Ню Мексика вицофав свій законопроект і тоді обструкція впала автоматично.. Сенат приступив змісця до дискусії над іншими законопроектами.

БУДОВА МЕШКАЛЬНИХ ДОМІВ МАТИМЕ ПЕРШЕНСТВО.

Адміністратор Цивільної Продукції Джан Д. Смол оприлюднив, що він стримає видавання дозволу на будову бизнесових домів, а дасть першенство на постачання будівельних матеріялів для підприємців, що займаються будовою мешкальних домів. Усі проекти будови таких домів мусять бути наперед одобрені його бюром. Це зроблено для скорого загодження недостачі мешкань після повороту ветеранів.

ПОМЕР Б. СЕКРЕТАР НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.

У Йонкерсі, Н. Й., помер в пятницю 8. лютого співредактор ґазети Джюїш Морнінґ Джорнал, Аврам Ревускі. Він був міністром для жидівських справ за часів Української Народної Республики.

АВРААМ ЛИНКОЛН

Чорчил відбув конференцію з президентом Труманом у Вашинґтоні

Бувший британський премієр Винстон Чорчил, який перебуває на вакаціях у Маямі, на Флориді, прибув на конференцію з президентом Труманом до Вашинґтону в неділю, 10. лютого. Попередно були пляни, що президент виїде на Флориду і там Чорчил відвідає президента на його яхті. Пляни змінено тому, що президент дуже занятий і не може покинути столиці. Про предмет розмови появилися лише загальні вісти. Кажуть, що Чорчил має виголосити промову у Вестминстер Каледж в Мизури дня 5. березня і оба співрозмовники переходили точки промови, які Чорчил мав би порушити.

СТРІЧА ПРЕДСТАВНИКІВ ТРЬОХ ПОТУГ ВІДЛОЖЕНА.

Секретар стейту Джеймс Ф. Бирнс оприлюднив, що він запропонував Трьом Потугам, тобто Америці, Британії й Советам, щоб вони відложили намірену стрічу міністрів заграничних справ, пляновану на березень у Вашингтоні. Як причину подає Бирнс це, що в травню має розпочатися мирова конференція в Парижи, отже не стане часу для міністрів підготовити свою конференцію. Бирнс заявив при цій нагоді, що він візьме участь у міжамериканській конференції в Ріо де Жанейро, яка має відбутися в березню.

ПЕРОН ЗМІНЯЄ ПОЛІТИКУ СУПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Головна сила в політичнім життю Арґентини, Хуан Перон, який проголосив свою кандидатуру на президента республики у виборах на 24. лютого, змінив несподівано свою тактику і виявляє приязний настрій до Злучених Держав. Він оприлюднив свою думку, що політика Арґентини повинна бути близька до політики „великої північної держави" і що Арґентина повинна вжити капіталів Північної Америки для розбудови і посилення свого розвитку.

Орґанізація Обєднаних Держав проти насильної репатріяції скитальців

Соціяльний, Гуманітарний і Культурний Комітет Обєднаних Держав повзяв кінцеву ухвалу в справі скитальців, якою рішив не силувати їх вертати до рідних країв, якщо вони подадуть на це оправдану причину. Асошієйтед Прес звідомляє, що „не силувати" перейшло проти протестів словянських заступників, себто російських і юґославських, що були проти цього, щоби допомогти в якийнебудь спосіб тим скитальцям, що не хочуть вертати до своїх країв. Стало на тому, що Соціяльна Рада Обєднаних Держав має переконувати скитальців, що їм треба вертати домів якнайскорше, та помагати їм у повороті, але не має їх силувати. Те не відноситься до воєнних злочинців, яких будуть видавати. Теж відкинено домагання Росії, щоб вилемінувати з скитальчих таборів пропаґанду. Одобрено думку Болівії, щоби вистудіювати справу збирання фондів, потрібних на переселення скитальців до чужих країв. Ще тільки є неясне, що треба розуміти під „оправданими" причинами. Це буде ближче вияснене. До цього ще треба додати, що це рішення в користь скитальців запало по гострій дискусії на тему, яку мала пані Елінор Рузвелт, американська делеґатка, з російським делеґатом, що домагався, щоб заки переселювати скитальців, мати спершу на це дозвіл від уряду цього краю, до якого вони належать. Вона йому ще сказала, що Чотири Свободи містять у собі теж право сказати, що людина вірить є справедливе, навіть, як воно звернене проти Обєднаних Держав, чи якоїсь одної держави.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ ГЛИБОКО НАД ПРОМОВОЮ СТАЛІНА.

Американські кореспонденти звідомляють з Лондону, що там дуже розбирають „передвиборчу" промову Сталіна, в якій він заповів нову пятилітку, а яка являється величезним воєнним зброєнням „на всякий випадок". Теж широко коментують його закиди, звернені проти капіталістичного світу, як економічного спричинника двох останніх світових воєн. Теж застановляються і над тим, що Сталін заповів, що советські науковці ще перевищать світ у своїх дослідах над атомовою енерґією.

ВИШИНСЬКИЙ АТАКУЄ БРИТАНІЮ В СПРАВІ ІНДОНЕЗІЇ ЩЕ ГОСТРІШЕ ЯК МАНУЇЛЬСЬКИЙ

Супроти цього, що Дмитро Мануїльський, представник України, мав, як проголошено, захоріти, справу Індонезії перебрав А. Вишинський, голова советської делеґації. Кореспонденти кажуть, що Мануїльський говорив ще дуже „делікатно" в порівнанню з Вишинським, що виступив у Раді Забеспеки Обєднаних Держав у ролі „Великого Інквізитора". Вишинський говорив дві години на тему подій в Індонезії. Казав, що британці вислали тамтуди війська в противенстві до аліянтської угоди; що Британія і Нідерлянди зломили кілька точок Чартеру Обєднаних Держав; що знехтували демократичні традиції; що передають неправду про події в Індонезії й затають те, що там дійсно діється, та що Бевин, британський міністер заграничних справ, не дав у Москві точного й правдивого звіту про події в Індонезії. При кінці закинув ще британцям, що це вони зачали війну в Індонезії, та що через те створили там дуже небеспечне положення, з якого може повстати таке міжнародне замішання, що може довести до світової війни. Тому саме, казав Вишинський, є тепер обовязком Орґанізації Обєднаних Держав вглянути в ту небеспечну ситуацію й інтервенювати в такий спосіб, щоби Рада Забеспеки рішила вислати на Яву свою комісію в цілі розслідження і припинення там війни.

БОРОТЬБА ТІЛЬКИ З ЕКСТРЕМІСТАМИ.

Представники Британії й Нідерляндів спротивились домаганню представника Советів, щоби висилати комісію на Яву для припинення війни. Вони заявили, що там є боротьба тільки з крайними елементами, яких не визнають теж і самі провідники незалежности Індонезії. Та боротьба, казали вони, не є ніякою загрозою для світового миру і світової забеспеки. Бевин ще зазначив, що він міг би погодитись на висилку комісії тільки тоді, якби були точні обвинувачення, але того в цьому випадку нема. Ван Клефенс, представник Нідерляндів, зазначив, що тут іде властиво про нутрішну справу Нідерляндів і тому він противний тому, щоб якась комісія розглядала того роду справу. Та як хто хоче вглянути в це, чи британські війська, що перебувають на Яві, є загрозою для світового миру, то він не є противний висилці того року комісії.

ПРАВО САМОВИЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ІНДОНЕЗІЇ.

В часі, коли представники Советів вели в Раді Забеспеки кампанію проти Британії й Нідерляндів за Індонезію, нідерляндський уряд проголосив через ґенерального ґубернатора Східної Індії в Батавії, Ява, нові пропозиції в справі цього краю. Найдалі йдуча точка тих пропозицій заповідає, що „впродовж нашого часу" 60 міліонів індонезців матимуть право самовизначення, себто зможуть самі рішити, чи хочуть надалі оставати в Нідерляндськім Камонвелті, чи стати цілком незалежною державою. Ту пропозицію предложив ґубернатор, д-р Губертус Ж. ван Мук, індонезьким провідникам в присутности британського посла, сер Арчиболда Кера, що прилетів з Москви до Індонезії в цілі припинення там боротьби і полагодження спору. На ці пропозиції не дав ще відповіди Сутан Сяґріp, премієр невизнаної Індонезької Републики. Це перший раз точно означено, коли Індонезія малаб можність користати з права самовизначення. Індонезії признається тепер права домінії, одне горожанство для усіх в цілім нідерляндськім королівстві, репрезентативну владу з більшістю індонезців, повну расову рівність і т. д.

ШКОЛА ПРАВДИ ТА ІНФОРМАЦІЇ.

Такими повинні бути часописи, якщо задержують свою гідність, заявив на Раді Беспеки Обєднаних Держав — советський делеґат А. Вишинський. Тим він хотів запротестувати проти жартобливих висловів Бевина про пресу, що вона ніби має за завдання людей розважувати, забавляти і в блуд впроваджувати.

СТУДЕНТСЬКІ РОЗРУХИ В ЄГИПТІ.

Студенти в Каїро, Єгипет,. продовжують демонструвати проти Британії, домагаючись повної незалежности Єгипту. Громада студентів впала в шпиталь щоби забрати тіло одного з своїх товаришів, що згинув в часі демонстрації. А впала тому, що премієр відмовився інтервенювати в поліції, щоб вона дала згоду на публичний похорон вбитого студента. Теж з інших міст — Александрії та Мансура — звідомляють про кріваві студентські демонстрації. Вчера було в Каїрі наслідком демонстранцій 170 ранених, з цього 12 дуже тяжко. Вбито 12-літнього хлопця, а 6 студентів бракує.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕЗСМЕРТНІ СЛОВА

Де тільки нарід піднімається до волі, де зломив чи ломить кайдани тоталітаризмів, там нині говорять і пишуть про владу, створену народом, з народу і для народу. І де тільки нині пробує хтось переконатись, чи в якомусь краю є демократичний лад, то приглядається спершу владі в такий спосіб, що намагається пізнати, звідки вона походить, ким наставлена і кому служить. Якщо вона вибрана народом і тому народови дійсно служить, тоді кажемо, що там істнує народня влада, що там є демократія. Таке читаємо раз-у-раз і в пресі, в її звідомленнях про різні переміни, що діються в різних державах, серед різних народів, у всіх сторонах світу. Та рівночасно завважуємо, що рідко буває, щоб хтось уважав потрібним пригадувати, що автором безсмертних слів про таку владу є Авраам Линколн, великий син Американської Землі, якого народини нині святкуємо.

Виглядає, що вже всі в світі знають автора, як і ту землю, на якій зродились не тільки ті великі слова, але на якій закріпляється щораз дужче і та ідеальна влада, про яку говорив Линколн у своїй промові в Ґетисбурґу, 19. листопаду 1865 року.

Згадуючи тоді за поляглих героїв, Линколн підкреслив, що слова, які проголошуємо в їх честь пропадуть, але ніколи не загине та ідея, за яку вони себе посвятили. Від тих поляглих героїв, казав Линколн, ми можемо тільки набрати заохоти і завзяття докінчити те святе діло, за яке вони віддали своє життя. Бо тільки тим ми можемо дати доказ, що дійсно шануємо героїв, що дбаємо, щоб їхня геройська смерть не пішла намарне. А це станеться тоді, коли подбаємо, щоб у нашому краю — під Божою опікою — наново народилась свобода, та щоб ніколи не пропала на землі влада, створена народом, з народу, для народу.

Ось ці слова залунали в нашому краю тому понад 80 років. Але може так є, що в світі є ще такі, що й досі не чули імени автора тих безсмертних слів. Може й таке бути! Тільки нема тепер таких, щоб не відчували магнетичної сили того, що творить їх зміст! Це, що сказав Линколн, продирається нині й до найдальших закутин у світі. Ці слова чути не тільки в Америці, чи в Европі, алe й в Азії та Африці. Бо усюди народи стараються мати таку народню владу, про яку говорив Линколн як ту мрію, за яку віддали життя найкращі сини Америки. За цю мрію згинули теж і міліони українців і далі гинуть. А це тому, що проти цеї мрії станув крівавий тоталітаризм, що виявив себе в режимах: комуністичнім, фашистівськім і націстівськім. Та памятаймо, що ця велика війна, що щойно минула, йшла з нашого боку за перемогу такої влади у світі, як її означив своїми безсмертними словами Линколн. Тому і є нашим обовязком, якщо хочемо пошанувати міліони поляглих у цій війні, далі дбати, щоб ідеали Линколна дійсно здійснилися теж і в Україні.

ВИБОРИ В СССР.

Екзекутивний Комітет Комуністичної Партії СССР видав зазив до населення цілого Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, щоб воно взяло манinfestаційну участь у виборах до Верховної Ради СССР, в понеділок 10. лютого. У зазиві покладено сильний натиск на те, що треба безупину боротися „для дальшого зміцнення збройної сили і совєтської держави". Зазив написаний і проголошений в такому стилю як звичайно бувають проголошувані воєнні зазиви. В додатку ще зазначено, що кожний совєтський громадянин мусить посилити свої особисті зусилля для підтримання червоної армії й фльоти.

У зазиві повторено теж пригадку, що у виборах бере участь лише одна партія, тобто комуністична. Хоч у списку кандидатів, як каже зазив, є теж і непартійні люди. Отже так є, що виборцеви вільно голосувати лише на одного кандидата, бо в тисячній виборчій окрузі нема іншого кандидата. Та в зазиві сказано, що вільно віддати теж і чисту картку, як хто не хоче голосувати на кандидата, поставленого комуністичною партією. Одначе знається з практики, що означає для виборця така чиста картка.

З заклику виходить, що голосування не є ніяким вибором, а тільки звичайним примусом віддати голос на кандидатів, назначених комуністичною партією. Дивно це виглядає для людей західної культури особливо тому, що Совєти називають таке голосовання — демократією.

Переглядаючи листу кандидатів, можна прийти до висновку, що комуністичній партії не йде про вибори, а про якусь пропаганду для закріплення дотеперішньої системи правління. Значить іде про те, щоб до Верховної Ради СССР увійшли самі найзавзятіші прихильники теперішньої совєтської системи, які булиб готові не лише приймати сліпо накази диктатури, але щe й завзято їх виконувати вчасі загального ослаблення краю після війни. Це виглядає радше на бажання совєтської верхівки утриматися при владі на підставі теперішньої системи і за всяку ціну.

А тепер дещо про виборчу систему. Закон передбачає вибори до Верховної Ради СССР, складеної з Верховного Совєту і Совєту Національностей. До Верховного Совєту вибирається депутатів, одного на 300,000 населення, по цілім просторі Совєтів, а до Совєту Національностей входять представники „союзних республик", „автономних республик" і автономних територій". Тому, що кожна така складова частина Совєтського Союзу має територію різної величини, то й число представників „національностей" не є однакове. Крім нього є ще якась інша тайна при творенню виборчих округ для Совєту Національностей, як на це вказує такий приклад: Російська Соціялістична Федеративна Совєтська Республика обіймає 114,000,000 населення, і вона має 25 виборчих округ з населенням по чотири й пів міліона. Та здобуті від Німеччини округи Кенігсберґу й Совєтської Східної Прусії прилучені до округи Ленінграду, коли іде про вибори до Совєту Національностей.

Яка велика ціла Союзна Совєтська Соціялістична Республика щодо населення, точно не знати. Одні джерела подають 190 міліонів, інші 202 міліони. Може й самі Совєти не знають дійсної правди. Це населення належить до 170 національностей. Найбільшою з них російська національність, яка обіймає по совєтських обрахунках 105,000,000 людей, а другою зчерги є українська національність але її число не подано. Кілька разів згадувано, що на Україні вигинула одна третина населення, а після прилучення Західної України з Підкарпаттям подавано кількакратно число українців на яких 40,000,000. Про Білоруську Совєтську Республику говорив багато її президент П. К. Пономаренко у розмові з кореспондентом американської пресової агенції Асошіейтед Прес, але числа населення не подав. Інтересне, що у звідомленнях згадується теж про польську національність у Совєтах, яка тепер розділена між Українську і Білоруську ССР. Після оцих трьох чи там чотирьох слов'янських національностей йде турко-татарська ґрупа, яка обіймає між іншими кримських та казанських татарів, башкирів, чувашів, азербейджанців, узбеків, туркменів, кірґізів, якутів, ойротів, ба навіть і „казаків", бо їх дехто вважає за мішанину кількох племен, які творять окрему „національність". Є ще третя група національностей, яку називають „яфетською", тобто таку, що походить з племени біблійного Яфета, а до них зараховують між ін. ґеорґійців, курдів, вірменів, а не забувають і за жидівську національність, яка творить окрему територію над ріками Біро й Біджан на границі Монголії з Азії.

Війна приневолила Совєти подбати теж про голосування між громадянами які найшлися поза їхньою територією. Тому совєтська влада видала наказ позбирати бальоти від вояків з червоної армії поза границями Совєтів, а теж потворено окремі „виборчі районі" на залізничих поїздах, кораблях і совєтських установах заграницею, коли в них найдеться 25 „виборців".

Микола Чубатий.

Демобілізація чи капітуляція

Демонстрації американських вояків, що пересунулись немов по якомусь приготованому плянови по всіх країнах, де стоїть американська окупаційна армія, від островів Пацифіку по Рен, відбилися прикрим відгомоном в самій Америці та поза її межами. Сам факт демонстрації армії проти своєї влади в обличчі населення окупованих країв, що виховане здебільша в диктаторській залізній карности, мусів викликати в розгромлених прихильників Гітлера та японського мілітаризму рефлексії утаєної радости та надій, що їх розгромлення таки не є остаточне, бо лишається промінчик надії — моральне розброєння та моральна демобілізація потужної Америки.

Зокрема на терені Німеччини, де населення поконаної країни націзму має змогу порівнувати армії аж чотирьох окупаційних держав, цей крок американських вояків мусів до певної міри ослабити авторитет Злучених Держав.

В Европі не розуміють, що ці демонстрації це здебільша „хлопячі вибрики" в добрі й свободі вихованої, молоді. Тому саме ці демонстрації це дуже лиха прислуга авторитетови Америки, яка своєю участю у другій світовій війні затягнула перед людством моральний довг всіми своїми засобами причинитися до заведення сяко-такого ладу та можливо справедливого мира на світі.

А рівночасно відома американська журналістка Ен Мек Кормик в одній із своїх колюмн до Ню Йорк Таймсу, пишучи з Европи, стверджує, що над Европою поза большевицькою окупаційною зоною панують два явища: нужда та страх. Нужда, принесена воєнним знищенням, як браком даху над головою, браком достаточної поживи, а зокрема браком одіння. Це речі, що роблять життя західних европейців важким та страдальним. Одначе побіч нужди над цілою позабольшевицькою Европою панує загальне побоювання, щоби та окупація до них не прийшла. Порукою, що це не станеться, може бути тільки сильна та карна американська армія. Ніхто мабуть в Америці пише далі Ен Мек Кормик, не бажає так горячо, щоби Америка була сильна, як саме народи західної Европи. Для народів західної Европи це проблема життя з надією чи безнадійністю, колиб Америка чи не хотіла чи не моглаб утримати ладу в західній Европі та поволи привести ці країни до упорядкуваного демократичного життя.

Що такі настрої панують серед людей західної Европи, знаємо теж з кореспонденції від наших людей з Німеччини з американської та англійської окупаційної зони. „Живемо тут, пише один визначний громадянин, без надій та без ясного завтра. Одинока надія утримання порядку на тих землях це американці. Забеpуться звідси американці так скорше чи пізніше прийдуть большевики та зроблять з нами це, що роблять з нашими братами на рідних землях".

Европейці дивляться на американців як на поруку порядку та безпеки на тих землях, натомісць американські хлопці хотять до дому, не освідомляючи собі відповідальности, що тяжить на Америці супроти тої частини Европи та супроти такої самої Америки.

По важких жертвах в людях та по великанських жертвах майна Америка перемогла та здобула собі престиж першої матеріяльної та моральної сили у світі. Здобутків перемоги не сміє ніхто змарнувати; навпаки, здобуту перемогу, віримо, Америка використає на заведення справедливого та тривалого мира на світі, що нині вже є поважно загрожене червоною Росією.

Річ природна, що перевести свій плян мира та забеспечити його на довший час, зможе Америка тільки тоді, коли буде сильна, незедмобілізована фізично та нездемобілізована морально. Фізична та моральна демобілізація Америки означалаб нині катастрофу для цілого позабольшевицького світу. Натомісць означалаб вона остаточну перемогу большевизму та поширення його диктаторської системи на дальшу частину Европи та Азії.

Не означає це, що Америка мусить конечно аж вмішатися в нову війну з червоною Росією, як це многі думають. Війна доконала такого страшного знищення, що мабуть небагато народів на світі, з Америкою та Совєтами включно, бажалиб нової війни, яка хіба принеслаб загибель для цілих народів, прямо їх фізичне винищення.

Зокрема Україна, що заплатила тяжкий рахунок за змагання двох диктатур, червоної та брунатної, за панування над світом, мусить жахатися перед новим конфліктом. Нова війна мусілаб знов вестися в Україні та її до решти винищилаб. Тому ніхто з почуванням відповідальности такої війни собі не бажає. Одначе сильна та нездемобілізована Америка може приневолити іншими середниками червону диктатуру розпочати людське життя з людьми та народами. Тільки фізично та морально Америка може нині світови показувати шляхи кращого життя та приневолювати диктаторські режими залишити правління насиллям, а перейти до життя свобідних людей.

Перевести таку направу світа може Америка тільки тоді, коли вона буде мати за своїм твердим словом найсильнішу на світі військову силу, коли буде країною порядку та добробуту. Американська окупаційна влада такої сильної, нездемобілізованої Америки стане притягаючим середником для народів Европи та додасть їм самопевности. Натомісць Америка розброєна та здемобілізована сталаб з одного боку для большевиків заохотою до дальшого наступу на волю народів, а для самих народів джерелом безнадійности та резиґнації супроти червоної Росії.

Можна цілком певно сказати, що колиб ціла Австрія булаб під окупацією червоної армії, вибори до парляменту булиб випали цілком інакше, ніж вони випали недавно. Армії демократичних західних держав скріпляють віру в мешканців західної Европи, що не треба спускатися на дно.

Найгіршою справою, яку можнаб нині тільки видумати для Америки, був би явний чи закаптурений ізоляціонізм — розброєння Америки. Америка раз вступила як чинний партнер у світову війну, раз вона вирішила вислід тої війни, так її роля ще далеко не скінчена. Демобілізація Америки вже нині означалаб її повну капітуляцію та передання проводу на світі в руки червоної Москви.

І тут погляди громадянства ясно поділені. Кому бажана диктатура Москви над світом, а з часом і над Америкою, той буде за розброєнням Америки, за негайною демобілізацією армії та зниженням її військового потенціялу, за моральним розброєнням. І навпаки, хто проти диктатури червоної Росії над світом, той буде за сильну Америку. На демобілізацію нині ще не пора, бо демобілізація в цім часі означалаб капітуляцію та втрату всіх здобутків важко окупленої перемоги.

ВИВТІКАЛИБ І ПОЛЯКИ!

Нюйорський „Нови Сьвят", згадуючи за те, чому жиди втікають з Польщі, пише, що теж і поляки, що належали до „Підпольної Польщі", будучи загрожені збоку німців і большевиків, фантазували у печерах, у яких ховались, неразі про таке, щоби „перенести цілий польський нарід десь далеко за море, навіть і до Африки, Патаґонії, Аляски, чи Австралії". Знов теперішній президент Польщі Берут мав сказати, що „як є поляки, що хочуть еміґрувати з Польщі до Америки, то для них брама отворена". Та питання, додає газета, чи отворена американська брама. Бо якби так була, то Польща осталаб без поляків.

МРІХ. ТЛО

АВТОМ НА ВИБОРИ

(ШКІЦ)

1)

„Зараз на нашій батьківщині енергійно готуються до виборів у Верховну Раду СССР, що призначено на 10. лютого 1946 р. Вибори ці значно різняться від попередніх"...

„Совет. Патріот", Париж, 1945.

...Гриміла музика, танцювали по святковому одягнені пари. Крикливі транспаренти, що висіли впоперек вулиць та плякати зі стін і парканів голосно кричали про найцікавіший день із днів — про вибори до Верховної Ради СССР.

У хвилях вальсів і мазурок, чардаша й „комсомольської", час від часу лунала:

„Москва моя, страна моя,
Ти самая любимая"...

яка з навальністю притаманного лише виконавцям пісні, змінялася на:

„І єслі в бой пошльоть товаріщ Сталін,
І пєрвий маршал в бой нас поведьот"...

Але трохи віддалік, від загальної маси молодого, розвеселеного натовпу, несміливим кроком виступала й пісня:

„Випрягайте, хлопці коні
Та лягайте спочивать,
А я піду в сад зелений
В сад криниченьку копать"...

Але не сила було „погоничам коней" переорати оранку „танкістів" з першим маршалом на чолі. Тож у чаду високого патріотизму, линув непомітно, опанілий виборчою подією недільний день.

Тепла соняча осінніх погода, що, як на спеціяльне замовлення, випала так щасливо на день виборів, заохочувала не лише молодь, яка з самісінького ранку товчеться біля виборчої дільниці, але й старших скористувати з нагоди дня виборів, пройтись поміж людьми, показати себе та й на людей, як то водиться, подивитись. А тому й людно було на вулицях, як ніколи.

Натовп виборців, що в пообідній порі зростав і зростав, заллявши широкі вулиці, шумів, співав, танцював; проходжувався по засмічених пішоходах; лузав насіння, палив цигарки „Труд" або „Київ". Словом, гуляючи святкував день виборів до верховної ради такої щасливої батьківщини, осяяної таким теплим всеперемагаючим проміням Сталінської конституції.

* * *

Карнаухова Тетяна доживала свій вже девятьдесятьпятий рік життя. Посивіла, зврезкала, знемічніла. Тож і не дивно, що ось уже кілька років, як відмовили їй, її таки власні ноги носити по землі, її, колись вишещене на розкошах, дорідне важке тіло. І мусить вона тепер конечно сидіти в хаті, як єгипецька мумія.

Запудившись сидінням у хаті вона попросила свого вже теж старенького сина, щоб заради неділі, допоміг вийти на сонечко погрітись. Отож сидила вона собі під стіною, гріла старечі кості й мріяла про давно-минулі дні.

Відлетіли вони, як полова. Повні радости, повні будучого життя, зникли кудись, бу-ців би їх і не було. А життяж то було — Боже, Боже!...

— Ось такого теплого осіннього дня, — спала їй на думку подія молодих років, — колись я вінчалась, як виходила за першого чоловіка заміж... Боже!... яке то пишне весілля було!... Людей-людей!... Горілки, вина — море!... А люди — пють та танцюють, танцюють та пють... А столи завалені горами печива; мисками й полумисками страв позаставляні, аж тріщали від ваги вгинаючись.

Бабусі нараз під грудьми засмоктало. Ніби якась то невидима тваричка сиділа там і вилизувала своїм шорсткам язиком порожній шлунок, що вже ген-ген давно не травив не лише тих усіх багатих і смашних страв, що спали оце старій бабуні на думку, але й узагалі був бідь-який надгоду.

Карнаухова згадала, що вона сьогодні ще не їла, хоч уже й минув південь. Зранку не було поклику до ложки, зістиж зараз не було що. Син, вивівши її на сонце, узяв тачку та поїхав десь до вокзалу, щоб заробити щось. А поки не поверне він до хати та не зварить що, годі й думати про їжу. Вони тепер жили лише з того, що сину пощастить заробити підвозячи пасажирам речі зі стації до житла, на невеличкому двоколесному возикові. Але й той заробіток дуже знікчемнів, як підвели трамвайну колію до самого вокзалу.

Думаючи про той анахтемський трамвай бабуся згадала, що він уже ставав їм упоперек дороги раз. Це було давніше. ще коли другий чоловік мав-ших півдесятка легкових візників, возив добрих людей по місту та заробляв добру копійчину. Але коли трамвай появився в місті, всі заробітки, як корова язиком злизала. А це знову біда з ним.

Та старій бабуні, сьогодні, як ніколи, хотілось думати не про якісь життєві дрібниці. Старому що вже одною ногою стоїть у могилі, найприємнішими спогадами є спогади про молодість; про ті жагучі, палкі, повні нестримну юні дні. І стара бабуся Карнаухова гріючи свої перестарілі кості на сонці, брала свою молоду подругу Таню й вела її під вінець.. А стоячи тепер на віддалі більш, як сімдесяти пяти літ милувалася її, танiною, вінчальною сукнею, чорнявим струнким молодим, що біля неї, молодої. стоїть і тим натовпом людей, що всю церкву заповнив собою.

Лине її стареча думка нестримно, спотикаючись по корчах життя. Пропускає багато деталів, що моглиб стати їй за біографію. Чиж вона бабусі потрібна! Це лиш заради вдоволення вона оглядає пройдену довгу ниву.

Ось вона себе бачить, як разом з першим чоловіком стоять вони за шинкасом. Вільними, сміливими й упевненими помахами білих, як слонова кість, руками відмірює вона аршині покупцям матерію: батисти, кашеміри, шевйоти, ситці.

(Далі буде).

С. Пірс.

„Линколн як президент"

"WITH MALICE TOWARD NONE"

Courtesy Appreciate America, Inc.

Про Авраама Линколна писалося так багато, що тяжко сказати про нього що щось такого, що не булоб уже відомим. Проте, Дж. Рендал, у своїй недавно виданій книжці — „Линколн як Президент" показує його ніби у новому світлі. Як знавець історичних матеріялів, він використував різні записи в оригіналах, неопублікований рукописи, відкинув, як він каже, історичні дрібнички і старався возстановити події, якими вони були за часів Линколна. В той спосіб він представив Линколна не тільки більш реальною людиною, але також особою, яку легко звязати з сучасною Америкою.

„Студіюючи життя Линколна, знаходимо пояснення того, що значить демократія і які її завдання в сучасному", каже Рендал у вступі. „Треба ширше розглядати його зібрані думки, його зацікавлення пересічною, звичайною людиною, розуміння вартости людини, симпатії до працюючих, без сторонности, розуміння завдань провідника у відношеннях до свого суспільства та до миру і демократії у світі.

„Самий заголовок книжки вказує на те, що в ній обговорюється період, коли Линколн був президентом", каже автор. „Відділи про життя Линколна до 1860 року треба вважати основою; не роблено спроби виводити ранні роки його життя.... Дослідження не ідуть далі кінця 1863 року, до Гетисбурзької промови... Ця промова, найкраще виявляє думку Линколна про велику ролю Америки, дає добру нагоду для відповідного закінчення".

Вже навіть у своїй першій інавгураційній промові Линколн вказав на те, що збереження єдности держави викликає справи світового значення. В безсмертних словах Гетисбурзької промови ця думка знайшла блискучий вияв. Мова йшла не тільки про невільництво, не тільки про державу. Випробовувалась сама демократія.

Промова та була виголошена на посвяченні Національного Цвинтаря в Гетисбургу (де відбувся рішальний бій в часі Цивільної Війни) дня 19. листопаду 1863 року. Перше речення її широко знане: „Вісімдесять і сім років тому, наші батьки створили на цьому континенті нову державу, основану на свободі, базовану на принципі, що всі люди створені рівними". Памятні також останні речення: „...ми, тут присутні, свято заявляємо, що смерть полеглих не піде намарне,.. що влада створена народом, з народу і для народу, не зникне з лиця землі.

Як каже Дж. Рендал, Линколн використав нагоду в Гетисбургу для двох завдань: щоби віддати пошану полеглим, та щоби висловити свою головну, політичну ідею про світове значення демократії.

Перебіг самого святковання та Гетисбурзька промова — чим кінчає автор першу частину своїх студій про Линколна як президента — подано так, щоби яскраво показати і саме місце і особу Линколна який був тільки другим промовцем. Автор нагадує, що головним промовцем був не призидент Линколн, а Едвард Еверет, старший діяч і бувший призидент Гарвардського Університету. Запрошення Линколна було другорядною справою: „Згідно з тогочасними вимогами, Еверет виголосив велику промову, хоч для слухачів, які не мали на чому сидіти, після довгої дороги в ночі, вона була надто довгою", каже автор. „Навпаки, промова Линколна здалась вражаюче короткою". Один присутній кореспондент писав, що „мало хто чув, що сказав Линколн". Але її почув цілий світ і все буде чути. Вона залишається одною з клясичних заяв про американську демократію.

В інших розділах книжки автор широко розглядає політику Линколна в часі Горожжської Війни. Згадує справу МекКлілена, блискучого, але з тяжким характером генерала, якого Линколн усунув з командування. Розглядає відомости про Анну Рутледж, з якою звязують першу любов Линколна. Пише про дружину Линколна, за яку досі не дуже добре згадувалося як в легендах, так і в історії про Линколна.

Щоби випустити наступні томи своїх студій про Линколна як президента, Дж. Рендал чекає на відкриття в 1947 році збірки рукописів Линколна в Конґресовій Бібліотеці у Вашингтоні. Ще раз доводить Рендал, Линколн продовжував зростати у своїй величі, хоч робив уступки, йшов на компроміси, але зберіг свою окремішність, зберіг чистоту ідей, яким служив. В цьому освітленні видно дійсного Линколна поза серпанком легенди, що вказує на нього як на якесь чудо, в той час як в дійсности він досягнув свого місця в історії тому, що мав в самому собі прикмети, потрібні на те, щоби стати великою людиною.

Загальна Рада — ФЛІС

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ОБЕРН, Н. Й.

Окружні збори відділів У. Н. Союзу.

Збори відбулись дня 2. лютого 1946, на котрі прибули урядники тих відділів з Оберн, Сиракюз, Фултон і Менчестер. Точно в годині 7.30 ввечір прибули гості, а властиво урядники У. Н. С.: головний секретар Д. Галичин і організатор А. Маланчук.

Предсідник від. 38, Антін Вільчинський, отворив збори та представив урядників У. Н. Союзу. Відтак вибрано секретарів зборів.

Секретар Екзекутиви У. Н. С. Д. Галичин сказав реферат про У. Н. Союз, його заложення, працю і поміч моральну і матеріяльну, стан членів і стан каси та заохотив присутних до дальшого організування нових членів по всіх відділах, головно перед конвенцією.

Організатор А. Маланчук давав раду, як організувати нових членів і коли їх організувати.

Місцевий священик о. Осташ дав також щирі пояснення в справі організування малолітних членів, почім дали признання промовцям щирими оплесками. По вичерпанню промов запитували урядники відділів місцевих і позамісцевих п. Галичина про різні справи і отримали вдоволяючу відповідь та заявили охоту до щирої організаційної праці.

На тім збори закінчено з тим порученням, що дня 4. лютого 1946 п. Маланчук пічне організаційну працю від. 283 У. Н. С. з місцевим урядом.

Е. Саварин, секр. зборів, від. 283 У. Н. С. з Оберн; Секретар зборів від. 39 У. Н. С. з Сиракюз.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На працю Українського Конгресового Комітету.

Пересилаємо чека на суму $50 на цілі Конгресового Комітету. Ця сума, це частина з цих грошей, котрі то члени 292 від. У. Н. С. складають дрібними датками при плаченню місячних вкладок. Як би так усі члени почувалися до громадського обовязку, та складалиб жертви, тоді ми малиб гарну суму гроша й ніхто цього не відчув би так, як ці члени, що все дають. Отже збірка по кінець січня 1946 року виносила разом $269.75, з чого $250 дано до Злученого Укр. Американського Допомогового Комітету на місці, на українських скитальців, а до оставшої квоти $19.75 доложено з каси $30.25, так що разом вислано до Конґресового Комітету $50. Не така то велика сума, щоб аж описувати та забирати місце в часописі, але коли взяти під увагу, що ці самі члени все і всюди дають, і то поважніші суми, то згадка про їх жертвенність повинна принаймні заохотити інших до жертвенности. Бо воно нераз дуже прикро глядіти на те, як людина, що моглаб дати навіть більшу суму, не відчуває потреби цього зробити.

Упродовж 1945 року зложили жертви отсі члени:

І. Столяр $13.75; Петро Кізел $12; А. Блащук $9; О. Червешко $8.50; М. Нидза $7.75; Ю. Новак $7.70; Д. Дубрівний $7.60; Г. Маланяк $7.00; Т. Сисак $6.50; Іван Керелюк $6.25; по $6.00: С. Чистух, П. Романів; по $5.20: Т. Михальчук, П. Войтович; по $5: П. Федик, П. Кіянчук, К. Михальчук; Б. Шкільник $4.75; І. Стружовський $4.50; В. Дідик $4.25; по $4.00: М. Романів, Іван Дячун, К. Качар; по $3.75: Іван Форись, А. Мех; С. Дулька $3.60; Тома Заптон $3.55; по $3.50: Адам Дутка, Іван Каменецький, Ілько Андрусевич, Н. Баранецький, Н. Сушицький, Ева Карпінка; С. Чорний $3.25; по $3.00: П. Золочівський, Іван Дзядик, М. Андрусевич, А. Свантко; Т. Ковальський $2.75; Т. Ониськів $2.50; Д. Гнатьо $2.45; по $2.00: П. Шмирка, Я. Демчук, Т. Титар, І. Кінащук, С. Левкут; по $1.75: М. Якимович, О. Куляга, П. Молдавец; по $1.50: В. Сидор, С. Яремій, В. Філь, І. Захарійчук; по $1.25: В. Лишак, П. Данчишин, П.Болнар; по $1; Т. Медвідь, П. Ващук, Ева Сташків, А. Соломка, Я. Масьляк, М. Сидоряк, М. Перій, І. Мозола, О. Старко, О. Микушинський, В. Сеньків, І. Саврій, А. Павлюк, Юлія Ґалиш, В. Назарчук, Я. Череґа, В. Візничак.

Разом подано тут імена на суму $249.55, а 23 членів зложили менше доляра разом $17.40. Не подали імен на суму $2.80. Разом $269.75.

В імени потерпівших скитальців у війні усім, що чим-небудь причинилися до цеї збірки, Українське Спаси Біг.

Петро Кізел,
секр. 292 від. У. Н. С.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Річні збори Тов-а „Єдність", від. 163 У. Н. Союзу.

Вже давно писалося про розвій нашого товариства „Єдність". А тепер хочу згадати про наші річні збори, що відбулися в неділю пополудни, дня 13. січня ц. р. На зборах, як звичайно буває, прийшло більше членів як коли небудь, бо це річний мітинг. Збори отворив предс. Микола Курко короткою промовою, усі урядники здавали свій звіт по черзі і члени були вдоволені добрими провідниками в товаристві. А контрольна комісія, складена з членів: Пилип Річинський, о. Миколай Левицький і Яків Лежняк, виказала, що все находиться в якнайкращім порядку. Секретар-касієр Михайло Паранич проводить діла кілька літ дуже активно. Під проводом Стефана Гвіздя збори вибрали слідуючий уряд на 1946: предс. Микола Курко, заступник Іван Шегда, секр. рек. Іван Потучко, заст. Яків Лежняк секр.-касієр Михайло Паранич, надзиратель хорих Іван Дуда; контрольна комісія: о. Микола Левицький, Пилип Річинський, Микола Наконечний. Предс. Микола Курко підніс справу вибору делегата на Третий Український Конгрес, говорили: Пилип Чічинський, о. Микола Левицький, Іван Шегда, які обстоювали вибір делегата негайно, але на пропозицію С. Гвіздя справу відложено. На пропозицію Н. Наконечного була добровільна збірка на шпиталь, де лічать діточий параліж в Гат Спрінґс, де лічився бл. п. президент Ф. Д. Рузвелт.

Жертви зложили:

Андрій Дуда $2.50; Михайло Махналь $2, а по $1: С. Гвіздь, Ю. Семенюк, О. Пилець, В. Матійчин, М. Семен, М. Сосновий, Я. Лежняк, І. Горпуль, О. М. Левицький, І. Шегда, І. Дуда, Д. Стриковський, решта дрібними.

Разом зібрано $20, і на тім річні збори закінчено.

По зборах відбулась товариська забава для членів, господарем був знову і тут С. Гвіздь. Серед забави дістали деякі члени бонди державної позички. По цім увійшли на салю колядники, що колядували на українських скитальців. Збірка принесла $10.

Член.

ДЖЕРЗІ СІТИ, Н. ДЖ.

Коляда Чорноморської Січі на народні цілі.

Організація Чорноморської Січі в Джерзі Сіті від свого істнування, а це від 1930 р., щороку ходила колядувати на народні цілі в Европі і тут в Америці. Також і цього року не забули ми за тих, котрі чекають на нашу поміч.

Цього року коляда була досить успішна, хоч ще і другі партії ходили колядувати. Колядники Чорноморської Січі заколядували $372.50.

В неділю 20. січня ц. р. Чорноморська Січ в своїй місцевости відограла представлення, з котрого часть доходу призначено на сироти в Европі, що разом з колядою зробило суму $400. З коляди призначено $300 на сироти в Европі, а $100 на працю У. Конгресового Комітету в Америці.

Отсею дорогою в імени Чорноморської Січи складаю всім нашим громадянам сердечну подяку за те, що так щиро приймали колядників в своїх домах, і за їх щедрі жертви. Також щира подяка тим, що так численно прийшли на наше представлення.

Жертви зложили слідуючі:

По $10: К. Качала, Д. Малай, В. Костецький, Петро й Катерина Нагачевські $6.40.

По $5: С. Кот, П. Чопик, Л. Кулич, Т. Кричковський, П. Дмитрів, адв. С. Маґура, Л. Пилевич, К. Піддубчишин, Т. Міссірі, І. Крайник, О. Лінка; С. Домінік, М. Петришин: І. Гусар $4; а по $3: І. Смеричанський, Я. Жарський, М. Баран, В. Гіль, С. Костів, С. Гладкий, В. Бутковський, Г. Когут, В. Кінап, М. Курило; по $2: І. Коцюба, В. Левицький, Ф. Леньо, Я. Кураш, А. Євусяк, П. Нестор, В. Микитка, М. Сайчук, І. Васько, Н. Заяць, С. Кіцей, С. Гріца, М. Салюк, пані Сай, Е. Хитринь, М. Клапко, М. Сивак, М. Жуковський, В. Ґела, О. Секрета, Г. Салюк, Ю. Трент, А. Милянович, І. Мись, М. Мацях, І. Лисяк, С. Дикта, О. Колесник, С. Жуковський, А. Маагр, П. Лахоцький, І. Грабар, Н. Бурак, І. Биковський, В. Цап, С. Гребеняк, М. Мельник, Я. Кашуба, С. Осціславський, Т. Павлина, І. Шипяни, С. Гриценко, І. Прощик, Н. Сумар, М. Бобир, В. Ценко, І. Баричко, А. Возняк, А. Долошицький, І. Мендак, М. Кусинь, Д. Чайка, В. Огоновський, І. Туранський; М. Мельник $2.25; пані Кузімка $1.50; по $1: П. Світлик, А. Корнало, І. Слука, Т. Заканич, К. Станиславишин, Г. Сайчук, А Бусько, П. Пігура, Ф. Жарський, І. Хомінський, М. Турчинський, М. Кавочка, І. Стиранка, Т. Хомяк, В. Малиняк, М. Струж, В. Челак, М. Милянович, М. Челак, В. Чучак, В. Тизьо, К. Барна, С. Гутер, І. Мікула, Д. Фелейчак, С. Шимон, Т. Челак, А. Патриляк, Ю. Світвіцький, Ф. Чопик, В. Гаевий, С. Савчук, Г. Ґерманюк, С. Мазур, І. Кошицький, Т. Баран, М. Гайрус, М. Трусевич,, П. Дмитрів, І. Підгорецький Івенері, Сілвенері, Д. Кіцей, П. Свідрик, Т. Миколаїв, П. Мандат, І. Микитка, М. Бриґілевич, Н. Вархол, Т. Шмайда, В. Чорний, С. Мисак, С. С. Турчинський, Градіо, О. Гладкий, Л. Онуфрій, М. Юрків, І. Піхович, А. Петрусь Р. Ковтко, Е. Лазорко, пані Голочинська, І. Копчак, М. Фурка, Т. Пельо, Ґулькевич, А. Підгурська, Т. Скрипчук, Я. Олсон, Т. Журавецька, М. МекКеннон, С. Запотічний, І. Поліщук,, К. Венгер, С. Буньо, І. Кіш, А. Качан, М. Бас, А. Туринчак, А. Запотічна, Н. Глечин,. І. Патуляк, Ф. Моранський, Р. Козар, М. Снадик, Я. Рожанський, П. Маринець, Ю. Росалюк, А. Зімовський, Я. Коникевич,, І. Малиновський, А. Возняк, А. Целип, А. Задарко, М. Ференц, М. Боднар, І. Курилка, Т. Бігуняк, Т. Майраш, С. Попайло, С. Ядловський, Т. Кметик, А. Фурка, М. Сибий, Ф. Синишин, пані Загородничий, М. Соколовський, Н. Фусяк, Савчук, Сміт, Синурчин, А. Шаран, А. Фурка, І. Дубовецький, В. Черпака, І. Малина, А. Пельо, М. Лашок, М. Демчишин, М. Майрич, М., Куць, Т. Вашко, І. Білас; по 50 ц. дали три жертводавці.

Микола Петришин.

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошенній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещаснівшим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свобода" на допомогу українським жертвам війни зложили:

220) Теодор Гевчук, Маганой Плейн, Па.	$100.00
Попередно проголошено	21,991.85
Разом	$22,091.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

Допомогова акція ізза Океану

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Філядельфії прислав до Бельгії 49 бейлів одіжи та 2 скрині черевик для розділення між найбільше потребуючими українськими збігцями в Бельгії. Ці річи прийшли з Америки, як дар наших земляків в Америці і були зібрані Жіночою Секцією цього Комітету, яка приготовила все до висилки і дальше ще працює над збіркою, щоби допомогти всім українським збігцям в Европі. З одежи, яка прийшла треба тут зазначити зимові і літні чоловічі убрання та плащі, рівнож й жіночі річи. Не забуто й за дітей, бо для них призначено 13 бейлів одіжи та 106 пар черевик.

Ці всі річи перевезено до складу нашого Комітету в Брюселі та розпочато розподіл між потребуючими збігцями в Бельгії. У. Д. К. в Бельгії виєднав спеціяльний дозвіл від Бельгійський Властей переводити цей розподіл під їх контролею і зобовязався зложити точний звіт з цеї допомогової акції. Рівночасно з цим наш Комітет для якого одержано признання американського уряду для поділу допомоги з Америки, має здавати регулярно звіт зі своєї діяльности через Український Допомоговий Комітет у Філядельфії.

При цій нагоді мусимо підмітити, що це вже друга з черги допомога наших братів з Америки. Першою це була грошева поміч, яку наш Комітет одержав в місяці жовтні в сумі $5,000, що рівняється у бельгійській валюті фр. 216,450.20. Ця поміч є призначена для всіх потребуючих українців без різниці їх релігійного чи політичного переконання чи суспільного стану, згідно розпорядження Ради Президента Америки.

З часописи „Америка" довідуємось, що наш Комітет в Америці одержав можливість пересилати до Европи на адресу Українських Допомогових Комітетів харчеві припаси в гуртових скількістях і що перші посилки повинні бути доручениими вже на Різдво.

Наші земляки на південній півкулі, які оснували „Український Допомоговий Коміте в Аргентині" приготовили до посилки до Бельгії більшу скількість харчів та одежи і вже одержали від відповідних чинників згоду і можливість перевозу так, що сподіємось одержати незадовго ці річи для наших збігців в Бельгії.

Окрім допомоги для Бельгії йдуть посилки також для других країв в Европі де находяться наші скитальці, так що допомогова акція обіймає вже тепер більшу скількість збігців. На жаль приходиться рахувати з обмеженням транспортів кораблями, як рівнож труднощами перевозу на европейському континенті.

Українські скитальці в Европі дуже вдячні своїм заокеанським землякам за цю допомогу, яка розгортається тепер що раз більше, як можна судити по звітах і в статтях в українських заморських часописах, та в численних листах, які приходять щоденно до нашого Комітету. Як вже було зазначувано нераз, наші збігці потребують не лише тільки матеріяльної допомоги, але також й **моральної,** яка в сучасний момент виявляється найбільше пожаданою, й наші заморські брати мають можливість виявити її тепер і прийти з помічю цим нещасним жертвам війни.

Не можемо забути й подякувати численним українським організаціям в Америці й в Канаді та поодиноким жертводавцям, які помагають їх братам в Европі в їх теперішньому тяжкому положенні. Бачимо наглядно, що слово **Українська солідарність** набирає свого значіння і поволі стає чином, так що чужинці, які цікавляться допомоговою акцією набирають до нас більшої поваги, коли бачать, що ми вміємо в біді взаїмно собі підпомагати.

Тому з Новим Роком мусимо подвоїти нашу працю для матеріяльної і моральної допомоги українським збігцям та жертвам війни. Нехай не буде ніодного українця в Бельгії, який стояв би осторонь нашого Допомогового Комітету. Кожний з нас — на якому місці він не стоявби — має нагоду причинитися до кращого зорганізування допомоги. Не забуваймо, що межи цими нещасними збігцями є й може наші брати й сестри, які не тільки очікують Вашої помочи, але й мають право домагатися від Вас, щоб Ви їх не забули. Тож не забуваймо на нашу пословицю: **Громада по нитці й бідному сорочка.** — („Вісті", Брюсель, Бельгія.)

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Збірка з похорону для українських скитальців.

Дня 6. січня 1946 р., по довгій і тяжкій недузі, упокоївся свідомий громадянин Теодор Боднар, бувший предсідник тов. ім. Михайла Грушевського від. 219 У. Н. Союзу. Покійний зіставив в смутку жену Анастазію і доньку Стефанію. Походив зо села Загіря, пов. Зборів, Західна Україна. Нюарська громада відчула з болем утрату свідомого, щирого і працьовитого українця, бо покійний Теодор Боднар дуже багато часі посвятив для української справи, а особливо для У. С. Союзу.

Ще за його молодих літ захопила його перша світова війна. При кінці 1918 р., по розвалі Австрії, вернувши з італійського фронту до дому, і по короткім відпочинку, вступив в ряди Української Галицької Армії, де переживав дні слави і недолі аж до переходу за Збруч. Там разом зо своїми товаришами по зброї воював проти червоного наїздника.

По закінченню нерівної і невдалої борртьби покійний вернувся до родинного села. Проживши кілька літ, не міг стерпіти польської наруги, зіставив рідний край і приїхав до Зл. Держав, щоби тут продовжати свою працю.

І тут пок. Т. Боднар стає також і щирим жертводавцем. Бо не було такого віча, організаційних чи протестаційних зборів, на яких би пок. Боднар не був і все свою жертву широ давав. А також вписується в члени нашого У. Н. Союзу від 219 і тут стає щиро працювати. Як предсідник вище згаданого відділу, не мало напрацювався для товариства і У. Н. Союзу чи то на зборах чи підприємствах чи в приєднуванню нових членів. Майже ввесь свій вільний час посвячував покійний для народної справи, аж поки тяжка недуга не взалила його з ніг, а смерть не забрала його з цього світа.

Дня 9. січня 1946 р. відбувся величавий похорон пок. Т. Боднара з укр. прав. церкви, при участи членів 219. відділу, сусідів й знайомих. По відправі поминального Богослуження відпровадили тіло пок. на вічний спочинок, відтак родина, приятелі і знакомі зійшлися до власної гостинниці (Боднара), де при обіді не забули про наших скитальців. Гром. Кучевський з Ню Бронсвік забрав слово і в цій справі. Представив положення наших братів і сестер, що порозкидувані по цілім світі і сказав: Покійний Т. Боднар дуже занимався народними справами і було би дуже гарно, якби ми на його похороні зібрали жертву на наших скитальців.

Збіркою занялася М. Ґураль, а жертви зложили слідуючі:

По $5: Кучевський, Гриндус, Василик; по $2: п-ні А. Боднар, М. Ґураль, Буган, п-ні Івэнчишин; по $1: Дворняк, п-ні Баравецька, Порохняк, Бутин, п-ні Матвіїшин, Шеремета, п-ні Юревич, Собул, Коритко, п-ні Яценя, п-ні Сак, І. Доля, Личак, Фелко, Кмєть, М. Соколовський, П. Соколовський, Бакуменко, Лобур, Присташ, п-ні Тимчишин; дрібними було $1.

Разом збірка принесла $45, які зараз вислано до З. У. Допомогового Комітету у Філядельфії.

Всім жертводавцям щира подяка. А покійному нехай буде земля легка як перо.

М. Г.

ТОЛІДО, О.

Збірка на допомогові цілі.

На річних зборах Молодечого Товариства ім. Тараса Шевченка, відділу 165 У. Н. С., котре відбулося в неділю, дня 20. січня, вибрано новий заряд на 1946 рік.

В склад нового уряду ввійшли: Микола Бобак, предсідник, Іван Пилихатий, заступник предс.; Марія Корнова, фін. секр.; Мирослав Юркевич, касієр; Павло Корнова, рек. секр.

При закінченню відділових справ, приступлено до обговорення фінансової помочи для українських людей, потерпівших в наслідок війни.

По короткій нараді членів, фін. секретарка, Марія Корнова, занялась збіркою грошей на ту ціль. Жертвували:

По $25: з каси товариства і Н. Скотинскці; по $20: М. Корнова, П. Юркевич; по $10: І. Пилихатий, М. Юркевич, Н. Бобак, В. Гостинський, Ю. Ліщук; по $5: П. Корнова, М. Корнова, В. Хомишин, А. Панасійчук $3 і Н. Корнова $2.

Разом $160.

Петро Юркевич.

ТАРЗАН, ч. 1328. „Носив вовк, понесли й вовка".

Коли Стенар добіг до своєї кімнати, він пустився до беспечного коритаря через перегороду в львиній клітці.

Як лише опинився всередині, він потягнув за линву, щоб спустити двері, які мали його відгородити від Тарзана.

Та серед перестраху він потягнув теж за шнурок, який підносив двері від львиної клітки.

Двері піднеслися!